

Piezīmes un atsauces Natura 2000 teritorijas līmeņa aizsardzības mērķa (CO) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods:	1963
Suga:	<i>Najas tenuissima</i>
Natura 2000 teritorijas kods:	LV0300900
Natura 2000 teritorijas nosaukums:	Dridža ezers
Eksperts(i):	Linda Uzule
Darbs pabeigts:	8.02.2022.
Vispārējās piezīmes:	<p>Smalkā najāda ir reliкта ūdensaugu suga, kas aug tīros un dzidros saldūdens ezeros un iesāļās piejūras lagūnās, līčos un upju ietekās Dienvidsomijā, Krievijā (Amūras, Čelabinskas, Irkutskas, Krasnojarskas, Ļeņingradas, Novgorodas, Primorskas, Rjazaņas, Sverdlovskas, Tveras apgabali un Mordovijas republika), Kazahstānā, Japānā un Latvijā (Suško, 2008). Smalkajai najādai ir šaura ekoloģiskā niša un Latvijā tā ir sastopama 0,40 - 2,3 m dziļumā uz pārsvarā tīras vai nedaudz dūņainas minerālgrunts (īpaši sēkļos), gandrīz tikai ļoti tīros mezotrofos un vāji eitrofos, pārsvarā dziļos dzidrūdens ezeros ar ūdens dzidrību 4,5 - 6,5 m (Suško, 2021).</p> <p>Sugas populācija Ota ezerā kopumā ir stabila, bet dažādos gados mainīga atkarībā no ezera un ūdensaugu veģetācijas stāvokļa (Suško, 2021).</p>

Lauks	Paskaidrojums
CV_USE	<p>2,16</p> <p>Izvēlēta maksimālā vērtība no 2021.g. sugas uzskaites, kas veikta projekta "Projektā "Dabas skaitīšana" konstatēto Biotopu direktīvas II un IV pielikuma vaskulāro augu un sūnu sugu atradņu inventarizācija un monitorings" ietvaros (Latvijas Dabas., 2021). 2016. g. un 2018. g. sugas uzskaitē populāciju maksimālie vērtējumi ir mazāki, bet tā kā šī suga ir kritiski apdraudēta gan Eiropas Savienībā - suga sastopama tikai divās Boreālā reģiona valstīs – Latvijā un Somijā, gan visā pasaulē - smalkā najāda bez Latvijas un Somijas sastopama tikai Krievijā, Kazahstānā un Japānā, kopskaitā mūsdienās vairs zināmas tikai 56 sugas atradnes (Suško, 2017; Suško, 2021; Vargot et al., 2016), pieņemts lēmums CO aprēķinos izmantot maksimālo populācijas lielumu, kas vērtēts 2016. – 2021.g. laika periodā.</p>

Lauks	Paskaidrojums									
	<p>Smalko najādu botāniķis U. Suško dabas parkā “Dridža ezers” pirmo reizi konstatēja 2016. gadā Ota ezera divās vietās - Traščankas un Liepu salas R pusē 2,2 - 2,3 m dziļumā uz dūņainas minerālgrunts gar niedru joslas malu. Populācijas minimālais lielums novērtēts kā 0,02 m², bet maksimālais lielums – 0,04 m² (Latvijas Dabas., 2021).</p> <p>2018. gadā projekta “Priekšnosacījumu izveide labākai bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai Latvijā” jeb “Dabas skaitīšana” ietvaros U. Suško sugu Ota ezerā atradis vēl divās jaunās vietās - Bolūža raga ZR un DR pusē, kā arī vienā jaunā vietā Kovaļevska raga Z pusē, kur smalkā najāda auga 1,8 - 2,05 m dziļumā. Populācijas minimālais lielums novērtēts kā 1,54 m², bet maksimālais lielums – 2,0 m². Abās iepriekš zināmajās atradnēs pie Traščankas un Liepu salas suga 2018. gadā netika konstatēta (Latvijas Dabas., 2021).</p> <p>2021. gadā U. Suško projekta “Projektā “Dabas skaitīšana” konstatēto Biotopu direktīvas II un IV pielikuma vaskulāro augu un sūnu sugu atradņu inventarizācija un monitorings” ietvaros smalko najādu Ota ezerā atrada tikai trīs vietās – divās iepriekš zināmajās vietās Bolūža raga ZR un DA pusē, kā arī vienā jaunā vietā šī paša raga D pusē, kur suga auga 2,15 - 2,2 m dziļumā. Populācijas minimālais lielums novērtēts kā 0,21 m², bet maksimālais lielums – 2,16 m² (Latvijas Dabas., 2021).</p> <p>Aprēķinos nav izmantoti N2000 SDF dati, jo suga līdz šim nav bijusi iekļauta dabas parka “Dridža ezers” Natura 2000 SDF.</p>									
Unit_CV	Kvadrātmetri									
Habitat	Annex I viens									
Annex I	Smalkā najāda dabas parkā “Dridža ezers” sastopama Ota ezerā, kas atbilst ES aizsargājamam stāvošo saldūdeņu biotopam 3150 <i>Eitrofi ezeri ar iegrīmušo ūdensaugu un peldaugu augāju</i> .									
Annex I_area_USE	<p>13,65</p> <p>Smalkā najāda dabas parka “Dridža ezers” 2016. – 2021. g. veiktajos pētījumos sastopama Ota ezera (ezers atbilst 3150 biotopam) Traščankas un Liepu salas R pusē, Bolūža raga ZR, DR un D pusē un Kovaļevska raga Z pusē (Suško, 2021), kopā veidojot trīs dzīvotņu poligonus. Sugas dzīvotnes laukumu platību lielumi ņemti no LatViaNature projektā izstrādātā Augu monitoringa rīka, datu pamatā – U. Suško apsekojumi dabā no 2016. – 2021. g. (skatīt 1. pielikuma 1. attēlu).</p>									
Other_area_USE	Na									
OK_DEN	<p>Smalkās najādas segumi abās Natura 2000 teritorijās redzami zemāk esošajā tabulā:</p> <table><tr><th>N2000 vieta</th><th>CV_DEN</th><th>Segums</th></tr><tr><td>Dridža ezers</td><td>0.2</td><td>Zems</td></tr><tr><td>Kaučers</td><td>2.1</td><td>Optimāls</td></tr></table>	N2000 vieta	CV_DEN	Segums	Dridža ezers	0.2	Zems	Kaučers	2.1	Optimāls
N2000 vieta	CV_DEN	Segums								
Dridža ezers	0.2	Zems								
Kaučers	2.1	Optimāls								
OPT_DEN	Par optimālo segumu izraudzīts AAA “Kaučers” segums – 2,1, tomēr, tā kā suga sastopama tikai divās N2000 vietās, tad optimālā seguma noteikšana pie tik neliela vietu skaita ir apgrūtināta.									
OK_NEW	<p>Nē.</p> <p>Nav nepieciešams veidot jaunus biotopus, bet nodrošināt, lai labā kvalitātē saglabātos jau esošais biotops.</p>									

Lauks	Paskaidrojums
AREA_NEW	0
OK_INT	Nē. Smalkā najāda ir U1 suga. Jautājums par indivīdu translokāciju tiek izskatīts tikai U2 sugu gadījumā.
IND_INT	0
Papildus nosacījumi	Ota kā najādu biotopa kvalitāti apdraud epizodiska ūdensmotociklu izmantošana (novērota 2021. gada vasarā), hidromelioratīvie pasākumi ezera sateces baseinā (ap 2018. g. izrakts jauns grāvis ezera ZA pusē no SIA „Plinta” un SIA „Vasals” platībām uz Keiškoktes līci), kas palielina papildus biogēnu ienesi ezerā, kā arī litorāla skraji aizaugušo posmu aizaugšana. Ezerā nepieciešams veikt niedru pļaušanu un izvākšanu (Latvijas Dabas., 2021; Suško, 2021).
Cits lauks	

Izmantotā literatūra

Dabas aizsardzības pārvaldes Augu monitoringa rīks.

Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”.

Latvijas Dabas fonds. 2021. Vaskulāro augu un sūnu sugu monitorings un inventarizācija Natura 2000 teritorijās un ārpus tām 2021. gadā. Rīga, 249 lpp.

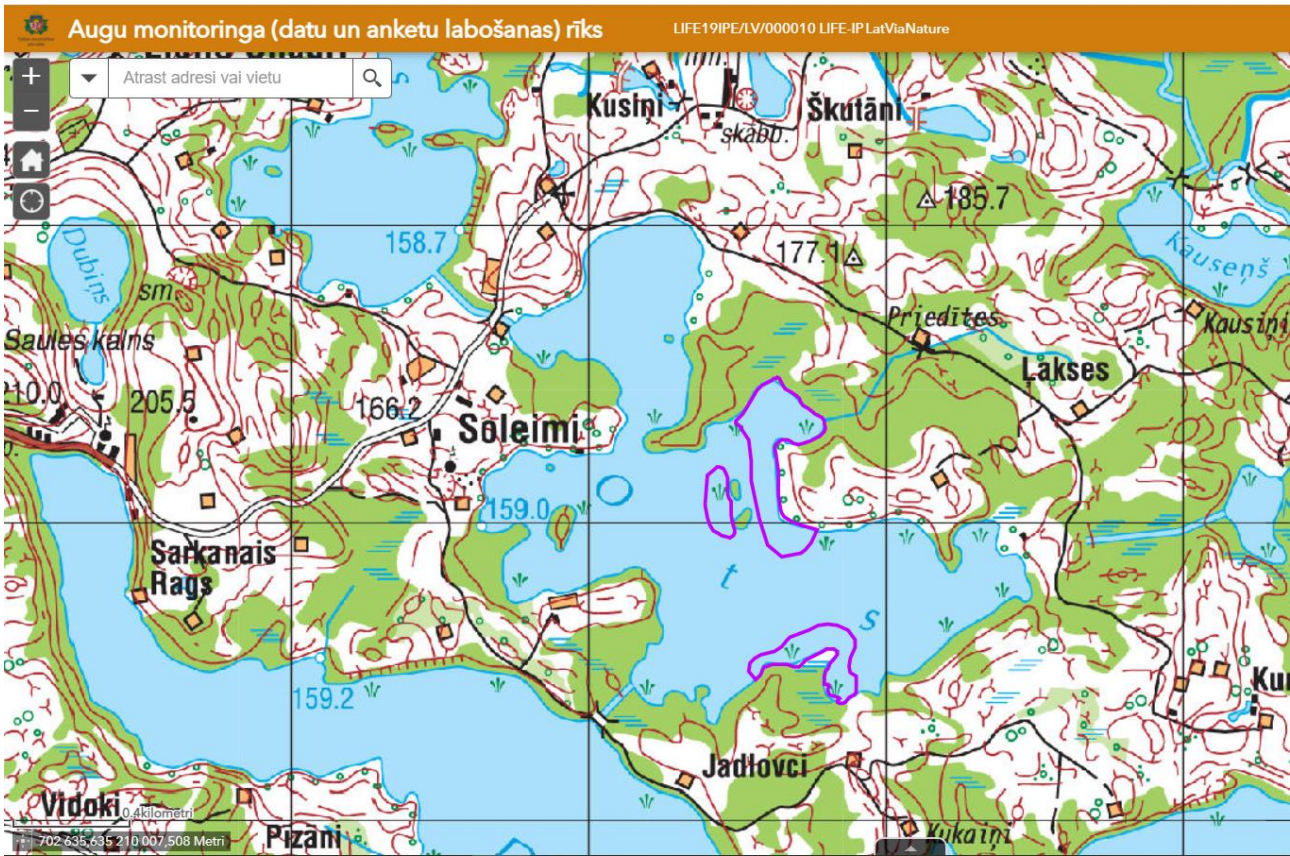
Natura 2000 SDF – Dridža ezers. Skatīts 7.02.2022. Pieejams: <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0300900>

Suško, U. 2008. *Najas tenuissima* – a new macrophyte species in flora of the Baltic countries. Botanica Lithuanica 14 (1): 65-67.

Suško, U. 2017. Sauleskalns Lakeland – harbour of *Najas flexilis* and *N. tenuissima* habitats of international importance. 9th International conference on biodiversity research. Book of abstracts, pp. 102-103.

Suško, U. 2021. Smalkā najāda *Najas tenuissima* (A.Braun) Magnus. Npublicēts materiāls. 8 lpp.

Vargot, E.V., Shcherbakov, A.V., Bolotova, Y.V., Uotila, P. 2016. Current distribution and conservation of *Najas tenuissima* (Hydrocharitaceae). Nature Conservation Research 1 (3): 2-10.

1.attēls. Ekrānšāviņš no LatViaNature projektā izstrādātā Augu monitoringa rīka. Ar violeto kontūru kartē attēloti smalkās najādas poligoni Ota ezerā. Ekrānšāviņš uzņemts 8.02.2022.